

ת"פ 57582/01/22 - מדינת ישראל נגד ע' ג'

בית משפט השלום בחדרה

ת"פ 57582-01-22 מדינת ישראל נ' ג'

לפני בעניין:	כבוד השופט אלכס אחרר המאשימה	מדינת ישראל ע"י ב"כ עוה"ד דניאל בן חמו
נגד הנאשם		ע' ג' ע"י ב"כ עוה"ד עאדל בויארט

גזר דין

הנאשם חזר בו מכפירתו, הודה בכתב אישום מתוקן והורשע על פי הודאתו בעבירות של תקיפה הגורמת חבלה של ממש (בן זוג) (2 עבירות) - סעיף 382(ג) לחוק העונשין, תקיפת סתם (בן זוג) - סעיף 382 (ב) לחוק העונשין, היזק לרכוש במזיד - סעיף 452 לחוק העונשין ואיומים - סעיף 192 לחוק העונשין וזאת על בסיס העובדות המפורטות בכתב האישום המתוקן המשקפות אירועים שאירעו בארבעה מועדים שונים.

בתמצית, לפי עובדות כתב האישום המתוקן, הנאשם והמתלוננת היו בני זוג נשואים שגרו יחד עם שני ילדיהם הקטינים בני שנה וארבע. לאורך חיי הנישואין הנאשם הגביל את המתלוננת בהחזקת טלפון נייד ובמגעים עם בני משפחתה.

בתחילת חודש יוני 2021, נכנס הנאשם אל הבית וצעק על המתלוננת שהיא בוגדת בו והוא מסרב שהיא תיפגש עם הוריה. יום לאחר מכן בעת שהמתלוננת לקחה את חפצי הקטינים על מנת ללכת לבית הוריה, נכנס הנאשם אל הבית, צעק על המתלוננת והכה בגבה במכת אגרוף. הנאשם חדל ממעשיו רק לאחר שבני משפחתו הגיעו והרחיקו אותו מהמתלוננת. בעקבות כך, עזבה המתלוננת את הבית.

בחודש נובמבר 2021, לאחר שנערך הסכם גישור שאושר על ידי בית הדין השרעי בחיפה בו התחייבו הצדדים לנהוג כלפי האחר בצורה מכבדת והנאשם יאפשר למתלוננת לבקר את הוריה, שבה המתלוננת לגור עם הנאשם.

למרות האמור, בסוף חודש דצמבר 2021, לקח הנאשם את הטלפון של המתלוננת ושבר אותו וכן הכה את המתלוננת באזורים שונים בגופה וגרם לה שטף דם ליד הברך.

בחודש ינואר 2022 שטפה המתלוננת את הרצפה מחוץ לבית בעודה ללא כיסוי ראש. כשהבחין בכך הנאשם, צעק על

המתלוננת שהיא לבושה לא צנוע וסטר לה בפניה. בהמשך, בעת שקילחה את אחד הקטינים, אמר לה שהוא אוסר עליה לפגוש את הוריו ואת הוריה, אחז בראשה והטיח אותו בקיר. מספר שעות לאחר מכן בשעה 01:00 בלילה, כאשר שב מבילוי לאחר שתיית אלכוהול, העיר אותה ודרש שתכין לו אוכל. לאחר שסיים לאכול, זרק על הרצפה את הצלחת. המתלוננת ניקתה את הרצפה וחזרה לחדר השינה. הנאשם הלך בעקבותיה, אחז בשערות ראשה והכה במכות אגרופ בפניה תוך שהוא מאיים שישחט אותה ויהיה אלמן לפני שתתגרש ממנו. הנאשם חדל ממעשיו רק לאחר שהורחק על ידי בני משפחתו.

במעשיו, גרם הנאשם למתלוננת כאבי ראש, שריטות, אדמומיות ושטפי דם במצח, בפנים, בצוואר, בשכמות, במותן ובזרועות.

הנאשם נעצר מאחורי סורג ובריח מתאריך 19.01.22 ועד לתאריך 14.03.22 ובאיזוק אלקטרוני עד לתאריך 22.12.22 מועד בו שוחרר למעצר בית. מתאריך 07.06.23 ועד היום מצוי במעצר בית לילי.

בדיון שהתקיים בפני בתאריך 22.09.22 מועד תחילת שמיעת הראיות, הודיעו הצדדים שגובש ביניהם הסדר טיעון לפיו כתב האישום יתוקן, הנאשם יחזור בו מכפירתו, יודה ויורשע בעבירות המפורטות בכתב האישום המתוקן ויופנה לשירות המבחן לצורך קבלת תסקיר בעניינו.

תסקירי שירות המבחן וחוות דעת הממונה על עבודות השירות

בתאריך 09.01.23 הוגש תסקיר מטעם שירות המבחן. לפיו, הנאשם כבן 35, גרוש ואב לשני ילדים קטנים, טרם מעצרו עבד בקיוסק שבבעלות אחיו, סיים 9 שנות לימוד וסייע בכלכלת המשפחה.

הנאשם נהג לצרוך סמים, אך שמר על ניקיון לתקופה ממושכת מאז שהשתלב בטיפול בתחום ההתמכרויות בשנת 2017. בשל בעיותיו הזוגיות והמשפחתיות לצד קשייו הכלכליים והחובות שהצטברו, חזר בשנה וחצי שקדמו למעצרו לצרוך אלכוהול וקנאביס באופן קבוע. הנאשם טען שמאז מעצרו התחזק מבחינה דתית וחדל לצרוך סמים ואלכוהול ושלל נזקקות טיפולית בעניין זה.

ביחס למתלוננת, תיאר שהיו נשואים 7 שנים ואת ילדיהם הביאו לעולם לאחר טיפולים ממושכים. הנאשם טען שבעבר הקשר שלהם היה תקין וללא אלימות אך מאז התלונה הראשונה שהגישה נגדו, לא הצליחו לנהל קשר מיטיב, על אף הסכם הגישור. הנאשם תיאר כעס רב כלפי המתלוננת ומשפחתה כשדבריו, איננה תורמת לבית כלכלית ואיננה מקיימת את תפקידיה כאישה וכאמא.

לחובת הנאשם 2 הרשעות קודמות, האחרונה בגין עבירות זהות לתיק זה כלפי המתלוננת בגין נדון לעונש מאסר מותנה, צו של"צ וצו מבחן. במסגרת צו המבחן שולב בהליך טיפולי, אליו הגיע באופן עקבי ורציף. עם זאת, במהלך הטיפול, התלוננה המתלוננת על אלימות שנהג כלפיה הנאשם בהיותו תחת השפעת אלכוהול ועזבה את ביתם למשך 5

חודשים. הנאשם חווה משבר והיה עסוק בעצמו תוך השלכת הבעייתיות על המתלוננת. הוצע לנאשם להשתלב בטיפול בתחום אלימות במשפחה אך הנאשם התקשה להתמיד בהגעה לפגישות ולשתף פעולה. בעקבות כך, הופסק הטיפול בתום תקופת המבחן.

במהלך מעצרו, שירות המבחן התרשם שקיימים שני גורמי סיכון המובילים לביצוע העבירות, הרגליו ההתמכרותיים ועמדות מגדריות נוקשות ביחסים עם המתלוננת זאת, לצד מודעות עצמית נמוכה. בשל כך, הוערכה רמת סיכון גבוהה מאוד במצבו.

מאז, הנאשם שוחרר למעצר בית וציין שמקפיד על תנאי מעצרו, לא יוצר קשר עם המתלוננת והשניים התגרשו באופן רשמי. אשר לעבירות בהן הורשע, כעת לוקח אחריות חלקית על מעשיו, ציין שעשה טעות שהתנהל באופן אלים ומבין את המחירים שמשלם בשל כך. עם זאת, עדיין לא מביע נזקקות טיפולית בשאלת התמכרותו וסבור שהוא יכול לטפל בכך בעצמו. כן הביע מוכנות ראשונית להשתלב בטיפול ייעודי בתחום האלימות הזוגית.

שירות המבחן נפגש עם המתלוננת, כבת 28, שעבדה בעבר כסייעת בגן עד שהנאשם דרש ממנה להפסיק. לפני כחודש, שבה לעבוד. המתלוננת תיארה כיצד לאורך שנות נישואיה לנאשם, ספגה ממנו התנהגות אלימה מילולית, פיזית ונפשית עד שהגישה נגדו תלונה בשנת 2018 ועזבה את הבית. לדבריה, מאז, היחסים התדרדרו אף יותר. הנאשם שב לצרוך חומרים ממכרים באופן יומיומי והתנהל מולה באופן רכושני, אובססיבי ואלים. הנאשם לא הסכים שתצא מביתם וניסה לנתק אותה מכל המערכות שסביבה.

המתלוננת מסרה שהנאשם לא יצר עמה קשר, אך מאחר שהוא לדבריה אדם עצבני ומניפולטיבי, שככל הנראה כועס עליה ופגוע ממנה וממשפחתה, היא חוששת שהוא ירצה לנקום בה בסיום ההליכים נגדו.

בסיכום האבחון, שירות המבחן העריך קיומה של רמת סיכון גבוהה להישנות עבירות אלימות, בנלווה לקיום אורח חיים התמכרותי. הנאשם עתיד להשתלב בקבוצה בתחום האלימות במשפחה ולכן הומלץ על דחיית הדיון.

בתאריך 03.04.23 הוגש תסקיר משלים בו צוין שהנאשם השתלב בקבוצה ייעודית בתחום האלמ"ב במסגרת שירות המבחן והוא מגיע באופן קבוע ומשתתף משמעותי. הנאשם מצליח להתייחס להתנהגותו האלימה והצליח לקשר את התנהלותו לצריכת אלכוהול. שירות המבחן התרשם שהנאשם מצוי בשלבים ראשוניים בטיפול, אך ניכר שתורם לקבוצה ונתרם ממנה והוא ביטא רצון להמשיך בה.

הנאשם שוחרר למעצר בית במקום מגורי המתלוננת אך שומר על תנאי המעצר ואיננו יוצר קשר עמה. הנאשם מבין שהקשר עם המתלוננת הסתיים והוא מתמודד עם כך.

שירות המבחן שוחח עם המתלוננת שמסרה שהנאשם לא יצר עמה קשר והיא לא מרגישה איום מצידו. לצד זאת, נוכח

העבר, חששה שאולי יתנהל באלימות מולה עם סיום ההליך.

נוכח חלוף הזמן וההתקדמות החיובית של הנאשם בהליך הטיפולי הומלץ על דחיית הדיון ובחינת האפשרות לשלב את הנאשם בטיפול ייעודי בתחום האלמ"ב מחוץ לשירות המבחן.

בתאריך 26.06.23 הוגש תסקיר סופי בו צוין שהנאשם הגיע למרבית מפגשי הקבוצה הטיפולית וגילה מחויבות ומסירות לקבוצה. הנאשם קיבל על עצמו את האחריות להתנהלותו האלימה וכיום הוא מכיר במחירים שמשפחתו וילדיו משלמים בעקבות כך. הנאשם הכיר בכך שאלכוהול שימש עבורו ככלי התמודדות עם לחצים וכיום אינו רואה בו צורך. הנאשם משתתף משמעותי בקבוצה ומביע נכונות להמשך הטיפול הקבוצתי.

אשר לקשר עם המתלוננת, הנאשם שיתף שהשלים עם פרידתם והליך הגירושים אך למרות סיום היחסים הקשר ביניהם טעון מצד המתלוננת והם עדיין לא מצאו את הדרך להסתדר האחד עם השנייה בהקשר של היותם הורים לילדים משותפים. הנאשם הביע צער על כך ותקווה שהדבר ישתנה.

אשר לעבירות בהן הורשע, הנאשם מתייחס באופן ענייני וביקורתי על התנהלותו הפוגענית כלפי המתלוננת ומביע חרטה על פגיעתו בה.

שירות המבחן שוחח עם המתלוננת שמסרה שהנאשם לא יוצר עמה קשר והיא עובדת ולומדת וממשיכה בשגרת חייה. מסרה שהנאשם נפגש עם ילדיהם המשותפים ומבינה מהם שהקשר קרוב ומשמעותי. המתלוננת טענה שבמידה ותיתקל בנאשם בכפרם, היא חוששת שיפגע בה לאור עברם ומתקשה להאמין שיכול לערוך בהם שינוי.

לאור האמור, חלוף הזמן, שינוי הנסיבות והתקדמותו החיובית של הנאשם בהליך הטיפולי, העריך שירות המבחן שחלה הפחתה בסיכון הנשקף ממנו והמליץ על הטלת צו מבחן למשך 18 חודשים וזאת לצד מאסר בעבודות שירות, מאחר שמאסר מאחורי סורג ובריח עלול לקטוע את התהליך הטיפולי.

לאחר כחצי שנה של דחיות בשל מצב רפואי, בתאריך 19.03.24 התקבלה חוות דעת הממונה על עבודת השירות לפיה הנאשם נמצא כשיר לבצע עבודות שירות במועצה מקומית זיכרון יעקב.

טיעונים לעונש

בתאריך 25.03.24 נשמעו טיעוני הצדדים לעונש.

במסגרת טיעוניה, המאשימה עתרה לקביעת מתחם ענישה שנע בין 18-30 חודשי מאסר בפועל, לצד ענישה הצופה פני עתיד וקנס.

המאשימה הפנתה לעובדות כתב האישום המתוקן המעידות שהנאשם היה אובססיבי כלפי המתלוננת ואלים במספר אירועים מאחר שלא הסכים שהמתלוננת תיפגש עם בני משפחתה, בין היתר, על רקע של צריכה אלכוהול על ידי הנאשם. עוד הדגישה המאשימה שחלק מהעבירות בוצעו בנוכחות ילדיהם של בני הזוג וכי אלימותו של הנאשם הופסקה לעיתים רק על ידי התערבות של בני משפחה. המאשימה הגישה את תמונות החבלות שנגרמו למתלוננת (ת/1) וכן הפנתה את בית המשפט לפסיקה שתואמת את מתחם העונש ההולם לגישתה.

המאשימה הגישה את גיליון הרשעותיו של הנאשם (ת/2) ממנו ניתן ללמוד כי לחובתו הרשעה אחת קודמת בעבירות זהות שבגינה תלוי ועומד נגדו עונש מאסר מותנה בר הפעלה שלא חל בתיק זה.

המאשימה ביקשה שלא לאמץ את המלצות שירות המבחן וטענה שהן המלצות בלבד, כאשר לדעת המאשימה, רף המסוכנות גבוה ולא ירד או פחת, בניגוד להתרשמות שירות המבחן. לבסוף, ביקשה להשית על הנאשם עונש ברף התחתון של מתחם העונש ההולם, לצד מאסר על תנאי וקנס.

מנגד, ב"כ הנאשם ציין בטיעונו שהנאשם היה חודשיים במעצר מאחורי סורג ובריה, 9 חודשים במעצר באיזוק אלקטרוני ותקופה ארוכה נוספת במעצר בית ללא הפרות כלל וללא שהנאשם יצר קשר עם המתלוננת.

לדבריו, הנאשם היה בפיקוח של שירות המבחן כמעט שנתיים, השתלב בהליך טיפולי ושירות המבחן התרשם ממנו לחיוב, תוך שהפנה לאמור בתסקיר הסופי. נטען שהנאשם נכה המתקיים מקצבת נכות שרק לאחרונה עבר ניתוח לב והותקן בגופו קוצב לב.

בנוסף, הנאשם לקח אחריות והודה בכתב האישום המתוקן בהזדמנות הראשונה וחסך מהמתלוננת להעיד ובני הזוג התגרשו כבר לפני שנה וחצי. בנסיבות אלה, ביקש ב"כ הנאשם לאמץ את המלצות שירות המבחן תוך שהפנה לפסיקה שתואמת את עמדתו.

הנאשם אמר שהוא מצטער על מה שקרה ואמר שהוא יודע שטעה.

דין והכרעה:

תיקון 113 לחוק העונשין, עיגן את הבניית שיקול הדעת השיפוטי והעניק מעמד בכורה לעיקרון ההלימה, היינו קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשי העבירה, בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בהתאם לתיקון לחוק, על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשי העבירות שבוצעו הנאשם. לשם כך יתחשב בית המשפט בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40ט' לחוק העונשין.

לכשייקבע מתחם הענישה, יקבע בית המשפט את העונש המתאים, בתוך המתחם, אשר יוטל על הנאשם וזאת

בהתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה המפורטות בסעיף 40יא' לחוק.

בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם בשל שיקולי שיקום או הגנה על שלום הציבור לפי סעיפים 40ד' ו-40ה' לחוק.

מתחם העונש ההולם - נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

אין צורך להכביר מילים ביחס לחומרת העבירות בהן הורשע הנאשם גם לאחר תיקון כתב האישום, שכן הגם שלכאורה ניתן לומר שעבירות אלה אינן במדרג הגבוה של עבירות האלימות והרכוש, הרי שלא ניתן להתעלם מכך שמעשיו של הנאשם כוונו כלפי המתלוננת, בעת ששהתה בביתה, לעיתים לעיני ילדיה וכל זאת רק מאחר שהחזיקה בטלפון נייד ורצתה לפגוש את הוריה ובני משפחתה. הנאשם הפגין כלפי המתלוננת רכושנות, קנאות ואובססיביות כאשר המתלוננת שיתפה את שירות המבחן שהנאשם ניסה לנתקה ממשפחתה, מעבודתה ומחבריה.

הנאשם פגע בערכים המוגנים של ביטחון והגנה על שלמות גופה ורכושה של המתלוננת, ומעשיו מתבטאים בפגיעה בכבודה ובזכות לשלום ושלווה.

לעניין זה, ראו ע"פ 6758/07 פלוני נ' מדינת ישראל: **"מעשי אלימות בתוך המשפחה, נתפסים כבעלי חומרה מיוחדת במערכת האיסורים הפליליים העוסקים בעבירות אלימות. הצפייה האנושית הטבעית הינה כי בתוך המשפחה ישררו יחסי אהבה, הרמוניה, וכבוד ההדדי. הפרתה של צפייה זו הופכת את השימוש באלימות במשפחה לתופעה העומדת בניגוד עמוק לחוש הצדק האנושי. יתר על כן, במסגרת המשפחה, מופעלת אלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש"**.

דברים אלה יפים גם לענייננו שכן המתלוננת, אשתו של הנאשם בזמן האירועים, זכאית לביטחון ושלווה בביתה שהוא כאמור מקום מבצרה, כך גם זכאית לשמירה על רכושה. ראו לעניין זה גם רע"פ 3719/21 פלוני נ' מדינת ישראל שם נקבע לעניין זה כדלהלן: **"זה לא מכבר, עמדתי על הפסול שבתופעת האלימות בתוך התא המשפחתי, ההרס שיכול להיגרם בעקבותיה, ובפרט הפגיעה בתחושת הביטחון של יושבי הבית, כבודם ושלמות גופם"**.

אשר לעבירות אלימות נגד בן זוג נאמר ברע"פ 2486/19 נאטור נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (11.4.2019):

"עבירות אלימות נגד בן זוג פוגעות בשלמות גופו של בן הזוג, בביטחונו, בכבודו ובשלוות חייו. יש לייחס לעבירות אלו חומרה יתירה, באשר ככלל הן מתרחשות בין כתלי הבית באופן הסמוי מן העין, תוך ניצול פערי כוחות פיזיים בין בני הזוג, ולעיתים תוך ניצול תלות כלכלית ורגשית של בן או בת הזוג". (ור' גם רע"פ 5227/20 אומר נ' מ"י (6/8/20))

למרבה הצער בית המשפט נחשף חדשות לבקרים כיצד ריב בין בני זוג עלול להסלים ולהוביל לתוצאות קשות יותר

לעניין זה, אפנה לע"פ 2506/20 פלוני נ' מדינת ישראל (22.12.21):

"בית משפט זה עמד לא אחת על החומרה הרבה הטמונה בעבירות אלימות בין בני זוג ועל הצורך בענישה מחמירה הנותנת ביטוי לסלידה מעבירות מעין אלו (וראו למשל: ע"פ 1568/14 דובגילנוק נ' מדינת ישראל, פסקה 13 [פורסם בנבו] (31.3.2015); ע"פ 3011/17 פרץ נ' מדינת ישראל, פסקה 14 [פורסם בנבו] (31.1.2019) (להלן: עניין פרץ); זאת, גם במקרים שבהם מדובר בבני זוג שנפרדו: ע"פ 4221/13 ואונו נ' מדינת ישראל, פסקה 12 [פורסם בנבו] (26.3.2015)). וכפי שנאמרו הדברים בעניין פרץ:

"שנת 2018, אשר הסתיימה לפני שבועות אחדים בקול זעקה מרה, לימדה כי ממשות הסכנה הנשקפת לנשים מאלימות במשפחה איננה נחלת העבר. במהלך שנה אחת בלבד נרצחו 26 נשים על ידי בני זוגן וקרוביהן - נתון מצמרר המשקף מציאות חברתית קשה עמה לא ניתן להשלים. בית משפט זה עמד, וחזר ועמד, על החשיבות העליונה של מיגור תופעת האלימות נגד נשים על ידי בני זוגן, בין השאר באמצעות ענישה מחמירה ובלתי מתפשרת. לפני למעלה מעשור ציין השופט אדמונד לוי ז"ל את הדברים הבאים:

חדשות לבקרים אנו מתבשרים על גבר נוסף שחבל בבת-זוגו, ולא מעטים הם המקרים שהתקיפות הסתיימו במותה של הקורבן. את הרוח הרעה הזו יש לעקור מן השורש, ומקום שהסברה וחינוך לא עושים את שלהם, מצווה בית המשפט לתרום את תרומתו בדרך הענישה שינהיג (ע"פ 618/06 מדינת ישראל נ' פלוני [פורסם בנבו] (19.3.2007)).

[...] ואכן, השנים חולפות, נדמה לנו שאנו צועדים קדימה לעבר עולם מתקדם ושוויוני יותר, ואולם, לדאבון הלב, בתחום האלימות נגד נשים מצד בני זוגן וקרוביהן עולם כעוולתו נוהג. במצב דברים זה ענישה מחמירה נגד בני זוג אלימים הייתה ועודנה צורך השעה [...]. " (פסקה 14).
דברים אלה נכתבו לפני כשלוש שנים, והם תקפים גם היום ביתר שאת."

בענייננו, נסיבות ביצוע העבירות אינן עניין של מה בכך. עובדות כתב האישום המתוקן מתארות התנהגות מכוערת ואלימה של הנאשם, אשר אולי לא גרמה לחבלות חמורות בעלות נזק פיזי לטווח הארוך, אך יש בהן די בכדי לפצוע את הגוף ואת הנפש (ת/1). הנאשם האשים והשפיל את אשתו פעם אחר פעם, הכה בה ותקף אותה, הכה בה באגרופיו, הטיח ראשה בקיר ומשך בשיערה ולא חדל ממעשיו עד להתערבות בני משפחתם.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת, בפסיקה נקבע מנעד רחב של מתחם עונש הולם לעבירות בהן הורשע הנאשם וכל מקרה ומקרה נבחן לגופו על פי נסיבותיו.

בעניין זה ר' רע"פ 538/21 פלוני נ' מדינת ישראל (04.02.21) בו נדחתה בקשת רשות ערעור לאחר שהמערער הורשע בתקיפה וגרימת חבלה של ממש הן לבתו והן לאשתו ונגזרו עליו 7 חודשי מאסר בעבודות שירות תוך שנאמר: "תופעת האלימות במשפחה היא תופעה נפסדת הפוגעת פגיעה קשה בתחושת הביטחון, כבודן ושלמות גופן של נשים, בתוך ביתם, מבצרם. בנסיבות העניין, משתקפת אף חומרה יתרה כשהמבקש תקף את בתו, תוך שניצל את כוחו - בעוד שבתפקידו כהורה עליו להיות למגן לבני ביתו. בהתאם לכך, נדרשת ענישה מוחשית,

אשר יש בה כדי להרתיע עבריינים פוטנציאליים מנקיטת אמצעי אלימות כלפי בני משפחתם (רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל (28.1.2021)).

עוד ר' רע"פ 340/21 מסרי נ' מדינת ישראל (28.01.21) בו נדחתה בקשת רשות ערעור לאחר שהמערער הורשע בתקיפה וגרימת חבלה של ממש לאשתו ובניסיון לתקיפה וגרימת חבלה של ממש ונדון ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות בעפ"ג (חי') 39724-04-20. וכך בית המשפט המחוזי ציין:

"בית משפט קמא קבע מתחם ענישה נמוך במיוחד, הנע בין מספר ימים לשישה חודשי מאסר בפועל, מתחם שאינו עולה בקנה אחד עם מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות אלימות נגד בת זוג וגרימת חבלה של ממש, הן לגבי הרף התחתון, העומד ככלל על מספר חודשי מאסר, והן לגבי הרף העליון, בנוסף לרכיבי ענישה נוספים.

משכך, לא ניתן משקל מספק לעיקרון ההלימה, ולעומת זאת ניתן משקל עודף לנסיבותיו האישיות של המשיב."

בעפ"ג (חי') 10803-06-14 פייבשנקו נ' מדינת ישראל (07.07.14) המערער הורשע בביצוע עבירות היזק בזדון ועבירה הגורמת חבלה של ממש- בת זוג. נקבע מתחם עונש הולם בין 3 חודשי מאסר בפועל ל-12 חודשי מאסר בפועל. הנאשם נדון ל-8 חודשי מאסר בפועל הגם שאינו בעל עבר פלילי.

בת"פ (חד') 13372-02-18 מדינת ישראל נ' קבדה (12.09.18) הנאשם הורשע בתקיפה של אחותו, חבל בה ואיים עליה, בין השאר על רקע של התמכרות לאלכוהול, ונדון לעונש של 12 חודשי מאסר בפועל עם המלצה לשילובו בהליך גמילה בכלא.

נסיבותיו של מקרה זה אשר נדון בפני כפי שמתואר בעובדות כתב האישום המתוקן וכן הפסיקה אליה הפנתה המאשימה, מובילות לקביעה שמתחם העונש ההולם נע בין 10 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשים, לצד הטלת ענישה הצופה פני עתיד, קנס ופיצוי.

קביעת העונש ההולם - נסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירה

לחובת הנאשם הרשעה אחת קודמת בגין עבירות זהות כלפי המתלוננת בגינה נדון לעונש מאסר מותנה, שכאמור, לא הרתיע אותו מלחזור לסורו, לצד צו של"צ וצו מבחן לתקופה של שנה, אותו לא השכיל הנאשם לנצל על מנת לשנות את דרכיו הרעות.

על האימה אותה הטיל הנאשם לימדה גם עמדת המתלוננת אשר שוחחה עם שירות המבחן וטענה שחוששת לפגוש את הנאשם בכפרם מאחר שלאור עברם, היא לא מאמינה שהוא יכול להשתנות וסבורה שיפגע בה לאחר סיום ההליכים.

מנגד, אזקוף לזכות הנאשם את העובדה שהודה לאחר תיקון כתב האישום וחסך את הליך שמיעת הראיות ובמיוחד את עדותה וחקירתה הנגדית של המתלוננת ולקח אחריות על מעשיו.

בנוסף, הנאשם ביקש הפנייתו לשירות המבחן וקיבל טיפול ייעודי לעבירות אלימות במשפחה כאשר מתסקירי שירות המבחן ניתן ללמוד שעמדת הנאשם השתנתה, דרכי חשיבתו השתנו לטובה, הוא מבין את הפסול שבמעשיו, לוקח אחריות על התנהלותו ומביע חרטה על הפגיעה שפגע במתלוננת.

בתחילה הנאשם לקח אחריות חלקית על מעשיו והיה עסוק במחירים אותם הוא משלם. הנאשם האשים את המתלוננת ואת התנהלותה, אולם עם התקדמות ההליך הטיפולי בו לקח חלק, החל להבין את הפסול שבמעשיו. שירות המבחן העריך שהמסוכנות הנשקפת מהנאשם פחתה והמליץ שלא להטיל עליו עונש מאסר מאחורי סורג ובריה, על מנת שלא לקטוע את התהליך הטיפולי בו הוא מצוי ולשלבו בהליכים טיפוליים תחת צו מבחן למשך 18 חודשים, לצד מאסר בעבודות שירות.

כמו כן, מטענות בא כוח הנאשם, שגובו באסמכתאות רבות, נלמד שהנאשם אדם המתמודד עם מצב בריאותי מורכב וזקוק לטיפול רפואי.

הנאשם היה עצור מאחורי סורג ובריה למשך חודשיים, לאחר מכן 9 חודשים באיזוק אלקטרוני ותקופה ארוכה נוספת במעצר בית כאשר לאורך כל התקופה שמר על תנאי המעצר ועל איסור יצירת הקשר עם המתלוננת.

לאור הנימוקים שפורטו, חלוף הזמן בין האירועים והעובדה שבוצעו כנגד המתלוננת על אף הרשעה קודמת ועל אף הסכם הגישור בין הצדדים, היה מקום לקבוע שהעונש יינשא מאחורי סורג ובריה. עם זאת, הנאשם עשה כבוד דרך והתמיד בהליך הטיפולי במשך למעלה משנה.

לצד האינטרס הציבורי הדורש ענישה מוחשית ומרתיעה, עדיין יש לזכור כי הענישה היא תמיד אינדיבידואלית. כפי שציין בית משפט העליון:

"זאת תורת הגישה האינדיבידואלית בתורת הענישה המקובלת עלינו כקו מנחה בסוגיה קשה וסבוכה זו של הענישה ומטרותיה, ואין אנו רשאים "להקל" על עצמנו ולהחמיר עם הנאשם, מתוך הסתמכות על הנימוק והחשש שמא הקלה במקרה מסוים הראוי לכך ישמש תקדים למקרים אחרים שאינם ראויים לכך. חזקה על בית המשפט שידע להבחין בין מקרה למקרה לגופן של נסיבות ולעיצומם של דברים" (ע"פ 433/89 אטיאס נ' מדינת ישראל, פ"ד מג(4) 170, 174-175(1989); רע"פ 3173/09 פראגין נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו], 5.5.2009)."

אדגיש שבעת קביעת העונש המתאים, בתוך מתחם הענישה, בהתאם לתיקון 113 לחוק העונשין אשר ביקש להבנות את שיקול הדעת השיפוטי, יש לקחת בחשבון ולבדוק האם במקרה הקונקרטי הטלת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה,

גם אם מדובר בתקופה קצרה, יהיה בה כדי לקבוע שהנזק עולה על התועלת.

דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת מדיניות הענישה והטיפול בעבריינים ("ועדת דורנר"), התייחס לעניין זה ומסקנתו מצדיקה בחינה מחודשת של שיקולי הענישה. במקרה הנ"ל, לאור נתוני הנאשם, אני סבור שפחותה התועלת בשליחתו של הנאשם למאסר בפועל מהנזק שייגרם לנאשם וזאת, כאשר ניתן אולי להקטין את הסיכון להישנות העבירות על ידי צו מבחן תחת עינו הפקוחה של שירות המבחן לתקופת זמן ארוכה. שליחת הנאשם, למאסר בפועל מאחורי סורג ובריח בו ייחשף לתרבות עבריינית והתהליך הטיפולי אותו עובר יקטע איננה מאינטרס הציבור ומנגד, אם יתמיד הנאשם לשקם עצמו ייתרם מכך לא רק הוא עצמו אלא גם החברה תצא נשכרת (עפ"ת 6597-09-15 מ"י נ' עוקר [פורסם בנבו] [ניתן ביום 21.1.16]) וכך גם המתלוננת עצמה אשר תוכל שלא לחשוש מהנאשם כאשר הסיכון הנשקף ממנו ייפחת.

בפסיקה נאמר כי הרתעת הציבור אינה חזות הכול ו"יש לשקול כל מקרה על פי נסיבותיו המיוחדות ונסיבותיו האישיות של הנאשם כאינדיבידואל ולאזן בצורה ראויה ביניהן לבין מדיניות הענישה האמורה" (עפ"ת 1267-05-16 חיזגילוב נ' מ"י (29.06.16)).

לטעמי, במקרה קונקרטי זה, על מכלול נסיבותיו ולאור ההליך הטיפולי שעבר הנאשם בחסות שירות המבחן, השיקולים הפרטניים בענייננו מצדיקים במקרה הנוכחי את העדפת השיקול השיקומי- טיפולי. בית המשפט מודע לכך שבענישה האמורה המעדיפה את הפן השיקומי אין משום מיצוי הדין עם הנאשם על העבירות החמורות שביצע אך לאור ההליך השיקומי המשמעותי בו נתון הנאשם, אני מוצא לנכון לתת משקל להיבט זה בענישה, מתוך תקווה כי חזרתו של הנאשם למסלול נורמטיבי תסב תועלת רבה הן לו כאדם, והן לחברה (ע"פ 9911/07 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] [ניתן ביום 17.8.2009]). במקרה זה - ולא בלי התלבטות - אני סבור כי יש מקום לאפשר לנאשם להמשיך ולשמר את תהליך הטיפול והשיקום.

כאמור, לולא הליך הטיפולי אותו עבר ועדיין מתמיד בו הנאשם, היה מקום לגזור עליו מאסר בפועל אך במקרה זה, לאור ההליך השיקומי אותו עובר הנאשם לאורך זמן, סבורני שזהו התיק בו יש לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום ולהטיל על הנאשם עבודות שירות.

יתר על כן, מובן כי ככל שלא ישכיל הנאשם לנצל את ההזדמנות שניתנה לו, לתקן את דרכיו ולשנות באמת מעמדו ותפיסותיו המוטעות, הרי שלא יינתנו הזדמנויות נוספות, צו המבחן יופקע ועניינו יוחזר למתן גזר דין מחדש בפני לרבות האפשרות של הטלת מאסר בפועל בהתאם לעמדתה העונשית של המאשימה.

בנוסף, לעמדתה של המאשימה, יש למקם את הנאשם ברף התחתון של המתחם. ביחס למתחם הענישה אותו קבעתי, לאחר שתקופת מעצרו של הנאשם מאחורי סורג ובריח תנוכה, הרי שיתרת התקופה אותה יישא הנאשם הייתה מאפשרת הטלת עבודות שירות. גם נתון זה הבאתי בחשבון בעת ששקלתי את התועלת שבהטלת תקופת מאסר מאחורי סורג ובריח לבין התועלת שבהטלת תקופת מאסר זהה שתבוצע בעבודות שירות במהלכה ימשיך הנאשם להיות מטופל ומפוקח.

במצב דברים זה, אני סבור שיש לנקוט בענישה שמחד תבטא את חומרת העבירות בהן הורשע הנאשם, את נסיבות ביצוען ואת הפגיעה בערכים המוגנים, אך מנגד יהיה בה כדי להעניק לנאשם כלים לתחילת חיים משוקמים יותר, בריאים יותר ומסוכנים פחות לבת זוגו ככל שתהיה ולמתלוננת עמה הוא חולק 2 ילדים משותפים, וזאת ככל שהנאשם יבחר לצעוד בדרך זו ולנצל הפעם את ההזדמנות שניתנת לו במסגרת הליך זה.

סופו של דבר, מבלי להקל ראש בנסיבות ביצוע העבירות, בשים לב לנתונים שפורטו ולעמדת הצדדים, אני מטיל בזאת על הנאשם את העונשים הבאים:

1. מאסר בפועל למשך 9 חודשים אשר יבוצע בעבודות שירות במועצה מקומית זכרון יעקב החל מתאריך 07.07.24. אין לנכות מתקופת מאסר זו את תקופת המעצר בה היה נתון הנאשם. הנאשם יתייצב במועד זה לא יאוחר מהשעה 10:00 במשרדי הממונה על עבודות השירות לצורך קליטתו.

2. מאסר על תנאי של 6 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור בפרק זמן זה, על עבירות מסוג אלימות פיזית או מילולית כלפי הגוף ו/או הרכוש שעונשה שנתיים מאסר ומעלה, על פי חוק העונשין התשל"ז - 1977 ויורשע בה.

3. הנאשם יישא בפיצוי המתלוננת וזאת חרף הקנס בסך 5,000 ₪. סכום הפיצוי ישולם באמצעות המרכז לגביית קנסות ויועבר למתלוננת לפרטי חשבון עו"ש שימסרו ע"י המאשימה.

4. צו מבחן למשך 18 חודשים במסגרתו ישולב הנאשם בהליך טיפולי מתאים של שירות המבחן כאשר שירות המבחן יפקח על צו המבחן.

מוסבר בזאת לנאשם כי ככל שלא ימלא אחר צו המבחן או העסקה במסגרת עבודות השירות, יכול ותוגש בקשה להפקעת הצו ו/או עבודות השירות ובמקרה שכזה עניינו יובא לבית המשפט לצורך דיון מחודש ברכיבי הענישה של גזר הדין.

המאשימה תעדכן את המתלוננת אודות גזר דין זה ורכיביו השונים.

מאחר והופקדה עבור הנאשם הפקדה כספית במסגרת תיק מ"ת 57589-01-22 אני מורה כי סכום הפיצוי האמור בסעיף 3 לעיל יקוזז מסכום הפיקדון והיתרה, בהעדר החלטה אחרת לסתור ובכפוף להוראות כל דין תוחזר לנאשם באמצעות בא כוחו.

המאשימה תעדכן את מזכירות בית המשפט אודות פרטי חשבון העו"ש של המתלוננת.

המזכירות תמציא העתק מגזר הדין לשירות המבחן ולממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה תוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, ד' אייר תשפ"ד, 12 מאי 2024, במעמד הצדדים.